

словотвірних моделей аналізованих одиниць, супроводжвана визначенням типу вихідної основи та ступеня продуктивності формальної моделі. На четвертому, завершальному етапі визначатиметься багатозначність формальних схем на основі порівняння формальних і концептуальних моделей похідних англійських іменників із суфіксом *-dom*.

Таким чином, поєднання доробку традиційної й когнітивної теорії словотвору уможлиблює з'ясування лінгвокогнітивних аспектів утворення похідних англійських іменників із суфіксом *-dom*, що, своєю чергою, сприятиме поглибленню розуміння сутності номінативних процесів загалом. Перспектива подальших досліджень вбачається в аналізі синонімії формальних схем досліджуваних похідних слів, а також у можливості застосування запропонованої методики аналізу до вивчення похідних слів з іншими суфіксами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко Г. П. Морфологічні способи творення галузевих термінів на позначення понять лінгвістики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2020. № 4. Т. 31 (70). Ч. 1. С. 12–17.
2. Вітязь А. В. Суфіксальний спосіб словотворення в англійській мові. *Грааль науки: міжнародний науковий журнал*. 2022. № 18–19. С. 285–288.
3. Жаботинская С. А. Лингвокогнитивный подход к анализу номинативных процессов. *Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина*. 2010. № 928. С. 6–20.
4. Михальчук Н. О. Морфологічні способи словотвору в сучасній англійській мові. *Наукові записки «Національного університету Острозька академія»* Серія «Філологічна». 2013. С. 69–73.
5. Новосілець О. В. Семантичний розвиток лексики сучасної англійської мови. *Закарпатські філологічні студії*. Том 2, Вип. 9. Ужгород, 2019. С. 21–26.
6. Dirven R., Verspoor M. *Cognitive Exploration of Language and Linguistics*. 2nd rev. ed. Philadelphia, 2004. 277 p.

Зоненко М.В.

група мСОАМ-12

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

Науковий керівник - канд. пед. наук, доцент Серняк О. М.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ПРОДУКТИВНИХ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК НА ОСНОВІ СИСТЕМИ ВПРАВ ДЛЯ ПИСЬМА ТА ГОВОРІННЯ

Сьогодні іншомовна освіта зорієнтована на виховання особистості, здатної вільно і комунікативно доцільно спілкуватися в різних сферах суспільного життя, котра володіє уміннями та навичками, потрібними для обміну інформацією іноземною мовою.

Вивчення іноземних мов є надзвичайно важливим для молодих людей, школярів та випускників школи, які мають бажання використовувати іноземну мову для спілкування, подорожуючи, працюючи в міжнародних компаніях чи за кордоном або у спілкуванні з родичами чи друзями у приватному житті.

Вивчення іноземної мови передбачає опанування лексичного запасу мови, яка

вивчається. Тому, основою іноземної мови, а також невід'ємною складовою іншомовної комунікативної компетентності є лексична компетентність.

Проте, проблемою залишається застосування традиційного, підтримуючого підходу до навчання іноземної мови, коли на практиці, граматичній компетентності надається значно більша увага, ніж лексичній. Як наслідок, випускники шкіл володіють недостатнім лексичним запасом, необхідним для іншомовної комунікації.

Актуальність означеної проблеми полягає в тому, що сучасній школі необхідна зміна підходів до навчання та викладання іноземних мов, а саме використання нових методик, які б дозволяли сформувати в учнів більш глибокі та продуктивні лексичні навички для реального спілкування іноземною мовою.

Метою нашого дослідження є висвітлення методики формування іншомовної лексичної компетентності учнів старшої школи за допомогою системи вправління іншомовної лексики.

Формування іншомовної лексичної компетентності передбачає формування спеціальних лексичних механізмів, лексичних знань, розвиток лексичних умінь та навичок з метою іншомовної комунікації і відбувається у процесі застосування розмаїття вправ та завдань на уроці іноземної мови. Одним з ключових аспектів вивчення іноземної мови є оволодіння словниковим запасом, що передбачає вивчення нових слів і лексичних одиниць у процесі навчання.

Сучасна методика навчання іноземних мов вважає, що оволодіння іноземною лексикою передбачає певну послідовність дій зі сприйняття лексичних одиниць, ознайомлення з їх змістовою стороною, їх осмислення, запам'ятовування, а також набуття навичок вживання й розпізнавання лексичних одиниць в мовленні [4,5].

Наприклад, Ян Гендрік Гулстейн стверджує, що інтенційне (планове) вивчення лексики може бути ефективним, але також варто звернути увагу на непланове, ненавмисне вивчення слів під час читання або слухання, яке може бути також дуже ефективним. Автор вказує, що важливою є не тільки кількість нових слів, які учень вивчає, але й якість вивчення – як часто він зустрічає ці слова в різних контекстах, як часто він повторює їх, і наскільки автоматизовано він може використовувати їх у своєму мовленні [1, с. 260].

Водночас, вчений наголошує на важливості використання різноманітних вправ для вивчення слів, зокрема вправ, що сприяють розширенню лексичного запасу, таких як "словникові списки", "вправи на знаходження синонімів та антонімів" та "вправи на знаходження спільних рис між словами".[1, с. 273]

На переконання Б. Лауфера, "... розуміння слів у контексті, зазвичай, є кращим варіантом, ніж знання їх перекладу, адже контекст може допомогти читачеві вирішувати проблеми, які виникають при розумінні тексту" [2 с. 27]

З дослідження Пола Нейшна (2001) [3] можна взяти до уваги рекомендацію щодо необхідності використання різних методів викладання лексики, зокрема зосередитися на збільшенні кількості слів, що вивчаються, забезпечити повторення та практикування слів у різних контекстах, використовувати технології, такі як комп'ютерні програми та веб-сайти, щоб підвищити мотивацію та інтерес до вивчення нових слів. Ці рекомендації можуть бути корисними для педагогів, які працюють над підвищенням рівня сформованості лексичних навичок учнів.

На наше переконання, доцільним є застосування різноманітних вправ та завдань, які сприяють формуванню лексичних навичок учнів. Наприклад, використання вправ на

запам'ятовування нових слів, асоціації та використання слів у контексті дозволяє ефективно засвоювати нові слова та підвищувати рівень їх використання.

У процесі навчання англomовного лексичного матеріалу необхідне вправління у всіх видах мовленнєвої діяльності. Розробка нових методик навчання забезпечує якісні зміни у процесі вивчення мов та підвищить рівень мовленнєвої компетентності учнів.

До інноваційних навчальних технологій, які мають на меті розвиток лексичних навичок учнів можна віднести розроблені електронні системи вправ для письма та говоріння, зокрема систему підтримки вивчення мови Duolingo. Це – додаток, який дозволяє вивчати іноземну мову на практиці, через виконання вправ на слух, читання та переклад.

Система вправ для вивчення лексики на платформі Quizlet містить велику кількість вправ на запам'ятовування слів, що дозволяє покращити рівень володіння лексикою.

Система вправ для розвитку навичок говоріння Speakly представляє онлайн-курс, що дозволяє вдосконалювати навички говоріння через виконання вправ на зразок розмови з носієм мови.

Важливо зазначити, що система вправ для письма та говоріння може бути адаптована до потреб та особливостей кожного учня. Це дає можливість педагогам підвищити ефективність навчального процесу та забезпечити більш індивідуальний підхід до кожного учня.

Дослідження, проведене нами, підтверджує важливість розвитку продуктивних лексичних навичок учнів старших класів та ефективність використання системи вправ для їх формування. При використанні такої системи, учні отримують можливість збагачувати свій словниковий запас, вдосконалювати навички письма та говоріння та розширювати свої знання в різних галузях. Зокрема, система вправ для письма та говоріння може стати ефективним інструментом у формуванні цих навичок. Використання системи вправ для письма та говоріння допомагає учням збільшити активний словниковий запас та покращити їхні навички письма та говоріння англійською мовою.

Наші дослідження підтверджують важливість систематичного практикування у навчанні англійської мови. Регулярне виконання вправ для письма та говоріння допомагає учням зміцнити свої навички та підготуватися до ефективного спілкування в англomовному середовищі. Учні, які брали участь у нашому дослідженні, показали кращі результати у тестах на знання слів та правильне вживання їх в текстах, порівняно з учнями, які не використовували дану методику.

Отже, використання системи вправ для письма та говоріння є важливим компонентом у формуванні продуктивних лексичних навичок тих, хто вивчає іноземну мову на старшому етапі. Використання електронних систем вправ для письма та говоріння є важливим кроком у формуванні продуктивних лексичних навичок учнів старших класів. Означені методики можуть бути використані педагогами в навчальному процесі для досягнення вищих результатів у розвитку мовленнєвих навичок учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hulstijn, J. H. (2001). Intentional and incidental second language vocabulary learning: A reappraisal of elaboration, rehearsal and automaticity. In P. Robinson (Ed.), *Cognition and second language instruction* (pp. 258-286). Cambridge: Cambridge University Press.

2. Laufer, B. (1997). The lexical plight in second language reading: Words you don't know, words you think you know, and words you can't guess. In J. Coady & T. Huckin (Eds.), *Second language vocabulary acquisition: A rationale for pedagogy* (pp. 20-34). Cambridge: Cambridge University Press.
3. Nation, P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Paribakht, T. S., & Wesche, M. (1997). Vocabulary enhancement activities and reading for meaning in second language vocabulary acquisition. In J. Coady & T. Huckin (Eds.), *Second language vocabulary acquisition: A rationale for pedagogy* (pp. 174-200). Cambridge: Cambridge University Press.
5. Schmitt, N. (2000). *Vocabulary in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Зубрик К.С.

гр. МАМ-13

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

Науковий керівник – к.ф.н., доцент Гарасим Т.О.

FUNCTIONAL FEATURES OF MEDICAL METAPHORS

Mostly, the medical metaphor is used in speech to provide terms, in particular diagnoses, ambiguity. This gives a certain sense of security and peace of mind for patients. Doctors often discuss patients' diagnoses in offices, but they do it ambiguously. In this way, they enable the patient to hear a preliminary diagnosis before giving the final one, thus reducing the risks and false diagnosis. There are cases when doctors use this figurative unit in a euphemistic way. Medical metaphors hint that one can consider procedures or patients' conditions through the lens of a dangerous method [3].

Researchers believe that such models as “everyday language” and “metaphor” are related to each other, especially when they appear in medicine. There are not so many medical metaphorical phrases and sayings that form vocabulary of both the doctor and the patient. Parenteral metaphor is the most common among doctor-patient relationships, as it exists mainly in sports or military medicine in order to objectify the patient, i.e. to dehumanize the patient who has not yet been informed about his state of health [1, p. 91]. Every metaphor contains the meaning of what is expressed by the units that metaphor contains. However, a certain ambiguity allows either to diminish the characteristic of the disease or ignore any other features of the patient's condition.

People working in medicine believe that it is correct and useful for doctors, nurses, patients and their families, patient care specialists, laboratory technicians to introduce a friendly model of behavior. Such a model has two factors: negative and positive. The first factor allows to improve or “embellish” information about the therapeutic regime, medical procedures, clinical indications of the patient. The other factor explains that thanks to the truth about his state of health, it would be easier for the patient to understand his own experience with the disease. So, this is a great opportunity for doctors to deliver the correct diagnosis as soon as possible, share a therapeutic plan and monitor the recovery process [2, p. 3096].

Researchers have singled out the nominal function of using medical metaphors as the main one. Its main purpose is to explain as much as possible a more precise definition of medical terminology, i.e. it can refer to the terminological level. The structural function corresponds to the language level and its main task is to thoroughly explain and to understand complex medical concepts, such as the mechanism of pathogenesis. The mind-altering function is to motivate better and correct behavior lifestyle, as well as to help choose a good therapeutic adherence [4].

There are also two common functions of metaphors in medical terminology which were proposed specifically by clinical doctors. The task of the first function is to enter information and/or the name of an unknown material, treatment system, physical exertion, etc. Due to their careful use in speech the clinician helps the family and patient relate to the new information they have already learned. In contrast, another function of medical metaphor is the destruction of previously existing